

Cuprins

Introducere	11
Preistoria	15
Apărarea porților fierbinți <i>Ce s-a întâmplat la Termopile ?</i>	15
Ba pe-a mă-tii, prietene! <i>Moartea lui Cezar</i>	19
Carele Irlandei <i>Boudicca a existat într-adevăr ?</i>	20
Căldură mare în orașul vechi, la noapte <i>Nero chiar a dat foc Romei sau totul a fost un accident ?</i>	22
Chipul care a lansat mii de glume <i>Războiul troian nu a avut loc niciodată</i>	25
Cercul cu cinci cercuri <i>Jocurile Olimpice așa cum au fost în realitate</i>	27
Cleopatra, travestitul de pe Nil <i>Adevărul despre Antoniu și Cleopatra</i>	30
Colosul din Rhodos <i>O statuie cu hibe</i>	33
Înțelepciunea safică și legea lesbiană <i>Se pare că Sappho nu a fost gay</i>	34
Lasă poporul să meargă. Care popor ? <i>Nu au existat sclavi evrei în Egipt</i>	38
Pisici, certuri și catacombe <i>Realitatea din arenele romane</i>	40
Reverending story <i>Mituri despre Mesia</i>	47

Săndăluțe și șei	
<i>A fost Caligula atît de infam pe cît se spune ?</i>	59
Spartacus, lama homosexuală	
<i>Și unii îl cred măreț...</i>	62
Primii 1.500 de ani	67
Berea vrăjitoarelor	
<i>Mitul arderii pe rug</i>	67
Bloody Mary și execuțiile	
<i>O femeie care este judecată greșit</i>	71
Clisma publică nr. 1	
<i>Martin Luther, un sfînt între două toalete</i>	71
Extinderea ciumei	
<i>Șobolanii, acuzați pe nedrept</i>	76
Galileo	
<i>Autorul propriei condamnări</i>	83
Ioana – mătușica antipapă	
<i>Mitul femeii-papă</i>	90
Îmbăierea nocturnă a Contesei Báthory	
<i>O altă femeie care este judecată greșit</i>	94
În seara asta va fi un moment interesant în vechea monarhie	
<i>Eduard al II-lea, cel mai prost jucător de pocher din istorie</i>	98
„Înflorirea” adevărului	
<i>Cum a murit Harold la Hastings</i>	104
La ce te așteptai?	
<i>Inchiziția spaniolă</i>	107
Londra în flăcări	
<i>Mituri false despre marele incendiu</i>	111
Luna de miere a lui Attila	
<i>Adevăratul arhitect al Veneției</i>	114
Pieirea Ioanei	
<i>Nici vorbă de fecioara eliberatoare a Franței</i>	117
Piesa ce nu îndrăznește numele să-și spună	
<i>Macbeth, un rege bun și drept</i>	123
Pocahontas – fata din Middlesex	
<i>Disney se înșală...</i>	124
Porumbelul era șoim	
<i>Columb și nedescoperirea Americii</i>	125
Regele Ioan „cel rău” își pecetluiește soarta	
<i>Ce a făcut Magna Carta pentru noi ?</i>	131

Spre Manhattan !	
<i>De ce nu am auzit niciodată despre Mamele Pelerine</i>	135
Un om loial	
<i>Cine l-a ucis pe Becket și de ce ?</i>	140
Ultimii 510 ani	145
Afirmația lui Harry	
<i>Neutralitatea elvețiană</i>	145
Aminarea zilei victoriei contra Japoniei	
<i>De ce au aruncat de fapt americanii bomba ?</i>	149
Cati cea Mare și bărbătușul ei	
<i>Ce a ucis-o de fapt pe Ecaterina cea Mare ?</i>	157
Călătoriile lui Cook	
<i>Căpitanul Cook, descoperitorul Australiei ?</i>	160
Cățelul lui Ben Dova	
<i>Ce s-a întâmplat cu dirijabilul Hindenburg ?</i>	164
Cum a fost inventat Vestul	
<i>Realitățile Vestului american</i>	169
Curcan dansant și Rum Baa-Baa	
<i>Cine ar trebui să mulțumească pentru Ziua Recunoștinței ?</i> ...	182
Foc din ceruri ?	
<i>Nu dați vina pe vaca familiei O'Leary pentru</i> <i>incendiul de la Chicago</i>	188
Gafa lui Lubbe	
<i>Incendierea Reichstagului de către Hitler</i>	190
Gandhi-lubărețul	
<i>Un individ mic și dezagreabil, cu o preferință</i> <i>neobișnuită pentru buiote</i>	194
Improvizație cu orchestra la bordul inimaginabilului	
<i>Miturile despre Titanic</i>	203
Inventarea Crucii Malteze	
<i>Credința, Speranța și Caritatea nu au existat</i>	216
Însemnul diavolului și fantomele războiului	
<i>Nimic amuzant de spus aici...</i>	217
Întâlnirea lui Hitler cu rasa superioară	
<i>Cum l-au tratat germanii pe Jesse Owens</i>	229
John și mai cum ?	
<i>Îl rugăm pe adevăratul John Bull să se ridice în picioare !</i>	232
<i>Liberté, égalité, décapité</i>	
<i>Revoluție în stil francez</i>	233

Lungul drum al zilei către banal <i>Mao și marșul lui imaginar</i>	236
Mătușa lui Pratt o face lată <i>Regele și riia</i>	239
Miturile despre Blitz <i>Londra însîngerată, în realitate și în folclor</i>	246
Primul dintre succesori <i>Walpole și Washington nu au fost primii în funcție</i>	251
Procesul maimuței al lui John T. Scopes <i>Istoria unei minciuni</i>	253
Recuperarea timpului pierdut <i>Nu am pierdut unsprezece zile</i>	255
<i>Seig Heil Columbia</i> <i>Mitul votului pentru limba germană</i>	258
Sifilis, variolă și din nou sifilis <i>Cine și cui i-a dat sifilis și de ce ?</i>	259
Spînzurat, tîrît și ciopîrțit <i>O moarte cumplită, chiar și pentru secolul al XIX-lea</i>	267
Toate drumurile duc la Cliveden <i>Există vreo legătură între platoul Cliveden și Valea Fericită ?</i>	270
Unde dai și unde crapă <i>Clopotul Libertății</i>	280
Uniforme roșii și speranțe negre <i>De ce zulu nu au auzit marșul „Soldați din Harlech” la Rorke’s Drift</i>	283
Vînzoleala de pe Wall Street <i>Rata sinuciderilor în timpul marelui crah</i>	292
Vrăjitoarea cea rea de stînga <i>Hitler și ocultismul</i>	294
<i>Bibliografie</i>	301
<i>Index</i>	303

Pocahontas – fata din Middlesex

Există numeroase mituri legate de viața și iubirile acestei femei, toate create de bărbați albi, probabil în încercarea de a scoate în evidență ideea de nobil sălbatic salvat de civilizația occidentală și de creștinism.

În scurta ei viață, femeia a fost de fapt căsătorită de două ori, dar niciodată cu colonistul John Smith, care pare să fi inventat povestea că ea l-ar fi salvat din mâinile tatălui ei răzbunător, care voia să-l ucidă. La vremea în care el descrie așa-zisele evenimente, Pocahontas încă nu împlinise doisprezece ani, fiind deci vorba despre un copil (în plus și de sex feminin) care se amestecă în afacerile tribului. De fapt, numele ei era Matoaka – Pocahontas, adică „jucăușa”, fiind numele cu care o răsfăța tatăl ei. Tatăl ei este frecvent – dar în mod cronat – numit Powhatan, care, în realitate, este denumirea tribului, pe el chemându-l de fapt Wahunsunacawh. Abia după zece ani de la evenimentul invocat s-a gândit Smith să menționeze întâmplarea în care Pocahontas și-a riscat propria viață pentru a o salva pe a lui – și, cum anterior se mai lăudase cu o poveste izbitor de asemănătoare, în care spunea că scăpase cu viață datorită intervenției unei frumoase fete turcoaise, după ce fusese capturat de către turci în Ungaria în 1602, e mai sigur să respingem asemenea basme, considerându-le rodul fanteziilor lui frecvente.

Prima dată, probabil pe când avea paisprezece ani, s-a măritat în cadrul tribului, cu cineva pe nume Kocoum, despre care nu se știe nimic altceva, dar e posibil să fi murit sau să fi dispărut. În ciuda unui armistițiu agitat între Wahunsunacawh și coloniștii din Jamestown, incidente repetate i-au determinat pe aceștia din urmă să o răpească pe tînăra prințesă Algonquin în vederea unei răscumpărări. Wahunsunacawh a refuzat să plătească, așa încît fata a rămas în captivitate, pentru viitoarele negocieri și mașinațiuni. Supusă unei educații forțate în spiritul creștinismului în vederea unei căsătorii

politice în beneficiul coloniei, tînăra prizonieră nu prea a avut de ales și, botezată cu numele de Rebecca, s-a căsătorit cu colonistul John Rolfe în aprilie 1614. Deși departe de unirea iubitoare din imaginația inspirată de Disney, căsătoria a avut ca efect o perioadă de pace între coloniști și localnici.

Lăsată în scurt timp însărcinată, pentru a nu se mai putea întoarce la ai săi, fata a dat naștere unui fiu, Thomas, în ianuarie anul următor și a rămas cu Rolfe pe plantația lui din Virginia pînă în 1616, cînd au plecat cu o corabie în Anglia, Rolfe avînd în vedere promovarea Virginia Company, nerăbdător să încurajeze și mai mult colonizarea. Cuplul a trăit în Brentford (Middlesex) cîteva luni, timp în care biata fată, ce nu împlinise încă douăzeci și doi de ani, s-a îmbolnăvit de variolă. A murit pe drumul de întoarcere peste Atlantic, fiind înmormîntată la Gravesend (Kent), pe 21 martie 1617. Rolfe s-a întors în America, unde a fost ucis de rudele ei cîteva ani mai tîrziu.

Se consideră în mod obișnuit că zona de la nord de Ludgate Hill din Londra, cunoscută sub numele de La Belle Sauvage sau The Bell Savage, este numită astfel în amintirea vizitei pe care Pocahontas a făcut-o în capitală: nu numai că această tradiție este contestată de cronologie, dar adevărata origine este legată de faptul că în regiune exista odinioară o cîrciumă gospodărită de Isobel Savage, cunoscută de toți sub numele de Belle, care s-a distrat punînd ca semn al cîrciumii un clopoțel și un indigen cu înfățișare feroasă.

Porumbelul era șoim

De multe ori s-a spus că, dacă ar fi fost căsătorit, Columb nu ar fi descoperit niciodată America: „Unde te duci? Și ce să faci acolo? Și vrei să cred că ea ți-a dat toate corăbiile astea pe degeaba?”. Însă continuarea unor astfel de glume vechi și obsesia Americii cu Ziua lui Columb ne demonstrează cît de adînc înrădăcinat este mitul că *el* a descoperit America, în 1492.

Prima convingere care trebuie risipită este mitul că orice opoziție față de aventura propusă de Columb și-ar avea rădăcinile în faptul că, pe vremea aceea, mai toată lumea credea că pământul este plat și că, în cazul în care ar fi navigat atât de departe cât ar fi vrut, pur și simplu ar fi căzut de pe margine. Nimeni nu credea că pământul ar putea fi altfel decât rotund de când Aristotel (384-322 î.Hr.) a dovedit mai presus de orice îndoială acest lucru; în plus, sistemele de navigație folosite în vremea lui Columb se bazau pe calcule astronomice relative la curbura pământului. Opoziția față de aventura lui a venit în principal din partea Consiliului de la Salamanca, instituit de regele Ferdinand al Spaniei pentru a verifica viabilitatea propunerii, avînd în vedere că multe dintre afirmațiile lui Columb se contraziceau cu informațiile pe care Ferdinand le primea din Bristol – dar vom reveni mai târziu asupra acestui subiect. Savanții din Salamanca au căzut de acord asupra fezabilității aventurii propuse, dar cu observația că Columb a subestimat foarte mult întinderea oceanului – și, după cum s-a văzut, aveau dreptate.

Toată aiureala asta cu pământul plat a fost inventată în întregime de scriitorul american Washington Irving (1783-1859) și s-a răspîndit foarte mult datorită succesului internațional al cărții lui *The Life and Voyages of Cristopher Columbus* (1828), care, pînă la sfîrșitul secolului respectiv, ajunsese la 175 de ediții. Nemulțumit cu o simplă minciună, Irving și-a împănât scrierea cu citate contrafăcute și o istorisire cu totul falsă a disputei cu Consiliul din Salamanca, ai cărui membri erau prezentați ca o adunătură de clerici încuiați ce împroșcau mizerii fundamentaliste. Atît de mult succes a avut Irving cu această falsificare a evenimentelor, încît confruntarea imaginată între rațiune și religie a fost mult timp un exemplu al felului în care prostia ecleziastică împiedică progresul științei; a fost amintită chiar și în dezbaterile lui Darwin din 1860.

Problema lui Columb a fost că a crezut că lumea este aproximativ jumătate din dimensiunea ei reală – și, cum scopul adevărat al călătoriei era descoperirea unui nou drum spre India, cînd a ajuns în America, la 12 octombrie 1492, a crezut că ajunsese în India și i-a

numit pe localnici „indieni”. (Adaosul „pici-roșii” va veni mai târziu, deoarece unele triburi își acopereau corpurile cu o vopsea pe bază de ocru roșu.) Și așa au început atrocitățile. În America, copiilor încă li se mai spun astfel de povestiri educative despre acțiunile acestui maniac exterminator și ahtiat după bani, încît imaginea creată ar fi ridicolă dacă faptele nu ar fi fost atît de sumbre. Deși există numeroase site-uri de internet care-l înfierează ca violator ucigaș, nu se poate spune cu certitudine că el personal a ucis sau violat pe cineva, dar cu siguranță a permis, sub comanda lui, ca astfel de lucruri să se întîmple cu o regularitate monotonă. Se afla acolo pentru aur și sclavi și nu-l interesa cîtusi de puțin cum erau „recoltate” cele două produse. De violuri și crime se ocupa anturajul lui de cerșetori credincioși; oricărui indian care nu voia sau nu putea să achite tributul de aur cerut i se tăiau mîinile și era lăsat să sîngereze pînă la moarte în fața semenilor săi, *pour encourager les autres*. Ororile provocate sînt prea multe și prea variate pentru a ne opri acum asupra lor; cei interesați să afle despre cum Columb & co mergeau din sat în sat, comportîndu-se ca o familie Manson extinsă, vor găsi tot ce le trebuie căutînd pe Google „Columbus' sins” („păcatele lui Columb”) sau „Columbus' crimes” („crimele lui Columb”). Aici ne vom mulțumi cu un exemplu din Haiti, cu o populație probabilă de 500.000 de arawak; în doi ani de la venirea lui, populația respectivă a fost redusă la jumătate, membrii ei fiind ori măcelăriți, ori expediați în Spania, în lanțuri. (Columb însuși ar fi fost transportat mai târziu acasă în lanțuri, după ce toți se înfuriaseră pe el.) Pe la 1515 erau mai puțin de 50.000 de arawak pe insulă, iar prin 1530 mai rămăseseră în viață doar 500. Astăzi, în America, se manifestă o opoziție considerabilă față de sărbătorirea Zilei lui Columb la 12 octombrie; și, departe de a fi adepta corectitudinii politice, această opoziție este foarte largă și a crescut de la mijlocul anilor 1800, cînd societățile istorice americane au dezvăluit în detaliu, pentru prima dată, ampla dimensiune a morții și distrugerii provocate de Columb în rîndul popoarelor indigene, care acum era de așteptat să se alinieze și să-și fluture steagurile în onoarea asasinului strămoșilor lor. De fapt,

Venezuela a redenumit ziua de 12 octombrie Ziua Rezistenței Indigene. Dar, după toată zarva asta cu Ziua lui Columb, a „descoperit” el America? Nu!

Primii europeni care au ajuns în America au fost siberienii, care pur și simplu au trecut peste podul de gheață în Alaska, în urmă cu aproximativ 15.000 de ani, unde s-au stabilit, devenind mai apoi „indienii” lui Columb. Au urmat vikingii; Biarni Heriulfson a plecat din Norvegia, în jurul anului 985, să-și viziteze părinții în Islanda, dar când a ajuns la destinație a aflat că se mutaseră în Groenlanda (poate că încercau să-i transmită ceva); și în timp ce era în drum spre ținutul acela uitat de Dumnezeu a fost deviat de la traseu, ajungând pe continentul nord-american. Deși nu a debarcat, le-a spus altora despre descoperirea lui, iar peste vreo cincisprezece ani multe corăbii vikinge au vizitat continentul american, ceea ce este mai mult decât a făcut Columb vreodată. Prima lui debarcare a fost în Bahamas, apoi în Insulele Virgine, Puerto Rico și America Centrală, așa încât e un mister de ce se face atîta zarvă în legătură cu omul ăsta în Statele Unite.

Primul viking care a ajuns în America de Nord și a întemeiat o așezare a fost Erik cel Roșu, în 986, care a înființat o așezare în Groenlanda de astăzi, după care s-a întors acasă pentru a-i încuraja și pe alții să-l urmeze. Schimbările produse în modelele meteorologice globale au dat naștere mitului că Erik doar le-a spus prietenilor săi, când s-a înapoiat în Țara Fiordurilor, că locul se numea Groenlanda, fără a încerca să-i convingă să-l urmeze spre ceea ce acum este o pustietate înghețată – însă pe vremea lui Erik Groenlanda chiar așa era: luxuriantă și înverzită. A urmat Leif, fiul lui Erik cel Roșu, care în anul 1000 a întemeiat o comunitate înfloritoare pe o parte a continentului american pe care a numit-o Vinland. În anii 1960, cu ocazia unor săpături efectuate la L'Anse aux Meadows, în actualul Newfoundland, s-a descoperit o așezare vikingă pe care unii au considerat-o comunitatea lui Leif. Alții contestă acest lucru și sînt de părere că Vinland era mult mai spre sud, cam pe unde se află astăzi New England. Oricum, vikingii sînt cei care au descoperit

continentul american, și nu Columb, care și-a restrâns activitățile de om hrăpăreț la insule, fără a-și imagina bogățiile care-i stăteau la îndemână. Deși Ziua lui Columb nu va fi înlocuită niciodată, în 1964, Congresul Statelor Unite a cedat în cele din urmă presiunii și a proclamat ziua de 9 octombrie Ziua lui Leif Ericsson.

S-au iscat controverse și în ceea ce privește originea numelui acelei întinderi de pământ. Teoria oficială este că numele continentului provine de la Amerigo Vespucci – dar această ipoteză ar trebui să fie puternic contestată, fie și numai pentru motivul că ar fi primul și singurul caz în istorie când unui ținut nou-descoperit sau oricărei alte descoperiri, de orice fel, i se dă numele de botez al cuiva. Golful Hudson nu este Golful Henry; Tasmania nu este Țara lui Abel și nici Rhodesia nu se numește Cecilia, cu toate că, pentru a fi cinstiți, ar fi fost destul de amuzant, avînd în vedere înclinațiile sexuale ale lui Cecil Rhodes. Nu... În cazul în care cele două Americi ar fi fost numite după Vespucci, astăzi am fi vorbit despre Vespuccia. Cea mai veche hartă cunoscută în care s-a folosit denumirea de „America” este *Cosmographiae Introductio*, publicată în aprilie 1507 de către cartograful german Martin Waldseemüller (1470-1522) și Matthiar Ringmann (1482-1511), care i-au dedicat prima ediție lui Vespucci. Numai pe această hartă Waldseemüller sugerează ca Lumea Nouă să fie numită America, după eroul său: „Însă acum aceste părți [Europa, Asia și Africa, cele trei continente din geografia ptolemaică] au fost întens explorate, iar o a patra a fost descoperită de Americus Vespuccius [forma latinească a numelui lui Vespucci], după cum se va vedea în anexă. Nu văd ce drept ar putea avea cineva să se opună la a denumi această parte după Americus, care a descoperit-o și care este un om inteligent, [și așa să se numească] *Amerige*, adică Țara lui Americus sau *America*: de vreme ce și Europa, și Asia și-au luat numele de la femei”. Se pare că Waldseemüller primise corespondența de la eroul său, Vespucci, în care ultimul numea Terra Nova „America” și, din una în alta, a presupus că Vespucci intenționa să-și asume descoperirea/explorarea aceluși pământ și să-i dea numele său. Orice etimologie eponimă asemănătoare